

Prožívání při meditaci

Rudolf Steiner

Berlín, 8. února 1913

Drahé sestry a bratři!

Budeme-li mít na paměti a konat vše, co nám doposud bylo dáno v přednáškách, v mysterijních hrách a esoterních hodinách, budeme-li to skutečně vykonávat s plnou oddaností, pak se můžeme dostat velmi, velmi daleko, do vznešených spirituálních světů. Více současné lidstvo nepotřebuje, aby se dostalo do velmi vznešených duchovních světů. Musíme žít cele v meditaci, koncentraci a kontemplaci; vše ostatní musíme nechat venku. Jen v přísném dodržování daných předpisů lze něčeho dosáhnout. Čas meditace musíme ve svém esoterním životě považovat za něco krásného a vznešeného. Především se při meditování máme zcela pohroužit do obsahu cvičení. Musíme tedy duši vyprázdnit ode všech všedních myšlenek a citů a žít v obsahu daného cvičení. A potom úplně vyprázdnit obsah vědomí, a to i od meditační látky, a pak naslouchat, „bdít“. Je to velmi těžké; to je pravda. Někteří tvrdí, že slyšeli tepat svou krev a to je rušilo. Jen ať slyší krev tepat, jen ať se do ní zaposlouchají. Pak budou cítit život v krvi a v nervech a díky tomu zpozorují část vnitřního života.

Exoterní život probíhá ve světě poznávání; tím, že stojíme před nějakým předmětem a díváme se na něj, že si o něm činíme představy, jej poznáváme. Ve chvíli meditace se to mění. Prostřednictvím meditace vstupujeme do jiného světa, máme tam před sebou své představy, své myšlenky a pojmy, máme je mimo sebe; víme, že s nimi souvisíme. Nemůžeme se jich však zbavit, jdeme za nimi. Myšlenky vystupují z hlubin duše. Vidíme, [že to je,] jako by je požírala zvířata. Cele se s myšlenkami atd. spojíme. Takto zde prožíváme, zatímco v exoterním životě poznáváme. - Zde, při meditování, se nacházíme ve světě prožívání. Musíme se mít jen na pozoru před tím, abychom si hned dělali představy o tom, co k nám v tomto světě přistupuje. Musíme se pouze otevřít a naslouchat, vyciňovat, co chce proudit do naší duše. To rozvíjí lotosové květy, takže se pak mohou uvést v činnost.

Dále se dostáváme do světa blažeností neboli do světa podob. Jen ten, kdo se učinil zralým pro tento svět, ho prožívá jako svět blažeností. Pro nezralého člověka je plný hrůz a příšerností a rozdrtí ho. Pro něj se tu láska obrátí v nenávisť, krása v ošklivost. Co se mu dosud hnusilo, se mu zalíbí atd. Vše je perverzní. Jen ten, kdo projde školením sebevýchovy, skutečně uzraje ke správnému prožívání tohoto světa podob.

Co učinili bohové, aby nás ochránili před prožíváním tohoto světa podob, dokud nejsme zralí? Dali nám požitek, užívání si radosti z konání zde ve fyzickém světě. To, co na uměleckém díle od Raffaela či Leonarda pociťujeme jako krásné, ani toto umělecké dílo samotné není tím, co zůstává (což je znázorněno či naznačeno ve třetí mysterijní hře dvěma Raffaelovými a Leonardovými obrazy¹⁷), nýbrž věčným je to, co je duchovní, co se při tvorbě odehrávalo v umělcově duši a z čeho umělecké dílo vzešlo.

Čím je Bůh v máj? To, co teď musí být řečeno, bude nutně znít zcela paradoxně. Bůh není tím, co prožíváme na jaře, v budujících silách, v rašení a rozpuku, ve všem krásném a zářivém, nýbrž Bůh je skutečně a účinně tam, kde vidíme ničivé přírodní síly; v podzimních bouřích, ve všem pustošivém, ničivém, drtivém, v tom je Bůh. Zní to děsivě a otřesně, ale je to tak: Bůh nejvíce působí ve všem ničivém a pustošivém. Nám lidem je dán požitek z konání ve fyzickém světě, abychom byli uchráněni před předčasným vstupem do světa podob, do světa blažeností. Ve svém denním bdělém vědomí jsme od něj odděleni jakoby tenkým ledovým příkrovem. Jestliže podstupujeme esoterní školení, nemáme tato esoterní ponaučení zavádět do exoterního života, chtít podle těchto esoterních ponaučení zařídit exoterní život. Nutně to vede ke zvrácenosti. Naše výchova v exoterním životě musí vycházet z exoterních, pedagogických zásad. Lze považovat za ideál, aby esoterní život probíhal zcela pro sebe.

Jako máme zde v denním životě zůstat klidní vůči všem událostem, všem myšlenkám atd., nerozčilovat se, nenechat se vyvést / rovnováhy, stejně tak si musíme klid, absolutní klid zachovat i vůči světu prožívání. Musíme být schopni zachovat naprostý klid ve všech světech, vůči všemu. Správným vmýšlením se, vciťováním se a vžíváním se do oněch tří manter: *Ono mě myslí - Ono mě působí - Ono mě tká* dosáhneme této vyrovnanosti, tím, že těmito 1 řemi větami necháme znovu a znovu prostupovat svou duši.

Pak také správně porozumíme naší rosikrucíánské průpovědi:

*Ex Deo nascimur
In Christo morimur
Per Spiritum Sanctum reviviscimus.*

GA 266/III